

nı başarılı biçimde birleştiriyor. Bu gelişmeler dışında Çocuk ve gençlik edebiyatı türlerinin yeni bir değerlendirmeye ve sınıflamaya tâbi tutulması gerektiğini düşünüyorum. Sözel edebiyat içinde görülen “sorunlara yönelik kitaplar” kurmaca türden ayrılıp bilgilendirici kitaplara dahil edilmeli. Bu yapılırken de bilgilendirici kitaplar genel olarak yeni bir tür olarak kabul edilip bilgi veren edebiyat örnekleri sayılmalı. Bu alanda da çocuk ve gençlik edebiyatı yeni bir aracın rekabetini hissedecek. CD-Rom’un rekabeti. Bu çekişmenin sonucu hakkında yorum yapmak şu durumda zor. Ancak şöyle bir tespitte bulunmamız mümkün: Çocuk ve gençlik edebiyatı sistemi bu yeni gelişmeyi içine almayı büyük ölçüde başarmıştır. Genç okuyuculara yönelik kitaplar yayımlayan yayınevleri, kitap listelerini CD-Rom üzerinden tanıtmayı başardılar.

Yeni Bir İşlev Tipi: Düzeyli Çocuk Ve Gençlik Edebiyatı

Eğlendirici çocuk ve gençlik edebiyatı kesinlikle bütünüyle görsel-işitsel medyaya entegre edilip özerkliği elinden alınmamıştır. Aksine, çocuk ve gençlik edebiyatı eğlendirici alanda da bağımsız bir iletişim aracı olma özelliği korumaya çalışmıştır. Bunda başarılı olmak için, bana göre şöyle bir hamle gerekiyordu: Kitle iletişim araçlarının eğlenceye yönelik işlevinden uzak durmak; bu da kaçınılmaz olarak düzeyli ve iddialı, modern yetişkin edebiyatının anlatım yönelimlerine ve tekniklerine bir yaklaşma anlamına gelecektir. Bugünün düzeyli çocuk ve gençlik romanında yepyeni bir işlev tipi görülür. Üstünkörü komediye, heyecan ve harekete, erotizm ve kaçıya duyulan gereksinimler, düzeyli edebiyatta ikinci önemde kalıyor, bu gereksinimlerin ‘düşük düzeyli’ sayılmasından değil, görsel-işitsel medya ve ona bağlı medya içi örnekler bu gereksinimleri yeterince karşıladığı için. Bu gereksinimlerden kendini ayıran düzeyli çocuk ve gençlik edebiyatına, daha yüksek edebi gereksinimler üzerinde yoğunlaşmak kalıyor. O yüzden bu yapıdaki edebiyat genç okurlarına ciddi, hatta trajik ve traji-komik konular sunuyor. Temel eğlence işlerini bırakıp gelişkin düzeye yönelen bu tür edebiyat aslında gecikmiş bir değişimi yaşamaktadır. Kuzey Avrupa ülkelerinin 1800’lü yıllarda genel edebiyatta gerçekleştirdiği bir değişimdir bu. Daha düzeyli bir “yüksek edebiyat” geniş bir eğlence edebiyatından ayrılma yolundadır. Çocuk edebiyatı içinde dü-